

2021-09-22

Nr. 7-57

Nr.

Teisingumo ministrei Evelinai Dobrovolskai

Teisingumo ministerijos Teisinės apsaugos grupei

Siunčiama: n.zilinskiene@tm.lt; algis.balezentis@tm.lt; r.pletiene@tm.lt

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ, ĮGYVENDINANČIŲ DIREKTYVĄ (ES) 2019/2161

1. Lietuvos prekybos įmonių asociacija („Asociacija“) dėkoja Teisingumo ministerijai už konstruktyvią diskusiją dėl ministerijos parengtų Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.228³, 6.228⁴, 6.228⁶, 6.228⁷, 6.228⁸, 6.228¹⁰, 6.228¹¹ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto („CK pakeitimo įstatymo projektas“), Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 2, 40 straipsnių ir priedo pakeitimo bei įstatymo papildymo 5¹ straipsniu įstatymo projekto („VTAĮ pakeitimo įstatymo projektas“) ir Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo Nr. X-1409 2, 5, 6, 7, 13, 14, 16, 20, 21 straipsnių ir priedo pakeitimo bei įstatymo papildymo 12¹ straipsniu įstatymo projekto („NKVVDĮ pakeitimo įstatymo projektas“). Asociacija, susipažinusi su patikslintomis VTAĮ pakeitimo įstatymo projekto ir NKVVDĮ pakeitimo įstatymo projekto, teikia dėl jų savo pastabas.

I. DĖL NKVVDĮ pakeitimo įstatymo projekto (nuostata dėl „dvigubos kokybės“)

2. Patikslintame NKVVDĮ pakeitimo įstatymo projekte sąvoka „prekyba“ pakeista į „rinkodarą“. Asociacijos nuomone, kuri yra grindžiama toliau dėstomais argumentais, sąvokos „rinkodara“ vartojimas, deja, neatspindi Omnibus direktyvos nuostatų, kuria pakeista Direktyva 2005/29/EB, tikslo.
3. Visų pirma, atkreiptinas dėmesys, kad NKVVDĮ nepateikia sąvokos „rinkodara“ apibrėžties. Be to, lietuvių kalboje šis žodis suprantamas nevienareikšmiai. Pavyzdžiui, internetinis lietuvių kalbos žodynas <http://www.lkz.lt/> visai nepateikia žodžio „rinkodara“ reikšmės. Šaltinis lt.wikipedia „rinkodara“ apibrėžia taip: „prekių, paslaugų, organizacijų, žmonių, teritorijų ir idėjų paklausos numatymas, valdymas bei patenkinimas per mainus, užtikrinant organizacijos tikslų pasiekimą“. Taigi, manome, kad žodžio „rinkodara“ vartojimas NKVVDĮ, nepateikiant jo sąvokos apibrėžties, neatitiktų teisėkūros aiškumo principo, reiškiančio, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas. Nuogaustaujame, kad įtvirtinus sąvoką „rinkodara“, pats prekės reklamavimo faktas galės sukelti mažmeninės prekybos įmonės („MPĮ“), krui neturi nei faktinių, nei teisinių galimybių įtakoti gamintojų sprendimo dėl vienokias ar kitokias savybes turinčių produktų ženklinimo ir pateikimo Lietuvos rinkai (išskyrus kuomet prekė pažymėta MPĮ priklausančiu prekės ženklu), atsakomybę, kas iš esmės reikštų atsakomybę be kaltės.
4. Angliškame Omnibus direktyvos variante vartojama frazė „marketing of a good“. Anglų kalboje sąvoka marketing yra kur kas platesnė nei „reklama“, ar „rinkodara“. Vadovaujantis <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/> „marketing“ - the activity of presenting, advertising and selling a company's products or services in the best possible way“. Matome, kad ši sąvoka

savyje talpina ir pateikimą (siūlymą), ir reklamavimą, ir pardavimą (prekybą). Pastebėtina, kad angliskame Direktyvos 2005/29/EB variante sąvokos „advertising“ ir „marketing“ vartojamas kartu (advertising and marketing), kas rodo, kad sąvoka „reklama“ ir sąvoka „marketing“ direktyvoje turi visiškai skirtingas reikšmes ir nėra tapatinamos.

5. Šiuo metu aktualiame (darbiniame) Discussion paper on Directive 2005/29/EC nurodoma:
„Article 6(2)(c) applies to "marketing" which is a broad notion including both the presentation of the goods on their packaging, related advertising and selling to consumers.
The primary target group of Article 6(2)(c) are the producers that determine the presentation and composition of the goods concerned, including the owners of 'private' labels and retailer brand".
6. Matome, kad „marketing“ Omnibus direktyvos prasme ir tikslu reiškia, visų pirma, prekės sudėties pateikimą (apibrėžimą) ant jos pakuotės, kurį atlieka (ir yra už tai atsakingi) gamintojai arba privačių prekės ženklų turėtojai.
7. Be to, Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymas („PSĮ“) aiškiai atskiria produkto pateikimą rinkai (ir su tuo susijusią atsakomybę) nuo produkto tiekimo, t.y. platinimo (ir su tuo susijusios atsakomybės). Pareiga pateikti rinkai saugius gaminius, ir atitinkama su tuo susijusi atsakomybė nustatyta gamintojui (gamintoju laikomas ir asmuo, kuris užsako pagaminti gaminį ir parduoda tą gaminį savo vardu arba naudodami savo prekių ženklą) ir importuotojui.
8. Atsižvelgdama į nurodytus argumentus, Asociacija siūlo NKVVDĮ 5 straipsnio 2 dalį 3 punktą formuluoti taip:
„3) komercinės veiklos subjekto pagamintos ar jo užsakytos (įskaitant pažymėjimą savo vardu arba naudojant savo prekių ženklą) ar komercinės veiklos subjekto į Europos Sąjungos valstybę importuotos prekės pateikimą vartotojui Lietuvoje kaip tapačią tokiai pačiai kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse parduodamai prekei, nors tos prekės sudėtis ar savybės reikšmingai skiriasi, išskyrus atvejus, kai tai pagrįsta teisėtomis ir objektyviomis priežastimis.“

arba, alternatyviai:

„3) komercinės veiklos subjekto, pateikusio prekę Europos Sąjungos valstybės rinkai, šios prekės siūlymą ar pardavimą vartotojui Lietuvoje kaip tapačią tokiai pačiai kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse parduodamai prekei, nors tos prekės sudėtis ar savybės reikšmingai skiriasi, išskyrus atvejus, kai tai pagrįsta teisėtomis ir objektyviomis priežastimis.“

II. Dėl pakartotinumų

9. VTAĮ pakeitimo įstatymo projekte siūloma nuo 1 iki 3 metų pailginti terminą, kuriam nesuėjus verslininkas laikomas padaręs pakartotinį pažeidimą. Tokį pat 3 metų terminą pakartotinumų kvalifikavimui siūloma įtvirtinti NKVVDĮ.
10. Pažymėtina, kad Omnibus direktyvoje tik nurodyta, kad, skiriant sankcijas, turi būti atsižvelgiama į bet kokius ankstesnius prekiautojo padarytus pažeidimus, tačiau konkretus terminas pakartotinumų kvalifikavimui nenumatytas, tai palikta valstybių narių diskrecijai.
11. Projekto autoriai nemotyvavo, kodėl šiame kontekste tikslinga griežtinti galiojantį VTAĮ teisinį reglamentavimą. Akcentuotina, kad 1 metų pakartotinumų terminas yra labiau būdingas Lietuvos administracinei teisei.

12. Atsižvelgdama į nurodytus argumentus, Asociacija siūlo VTAĮ 40 straipsnio 4 dalies 3 punkte palikti 1 metų pakartotinumą terminą, taip pat analogišką terminą numatyti NKVVDĮ 13 straipsnio 6 dalies 4 punkte.

III. Dėl 6 procentų metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais baudos

13. Tarybos direktyvoje 93/13/EEB nenumatyta, kad verslininkui, pakartotinai per vienus metus padariusiam plačiai paplitusį pažeidimą ar Sąjungos mastu plačiai paplitusį pažeidimą, už kurį buvo paskirta bauda, gali būti skiriama bauda iki 6 procentų jo metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais.
14. Projekto rengėjai atsisakė 6 procentų baudos dydžio VTAĮ, tačiau nemotyvavo, kodėl NKVVDĮ būtina numatyti griežtesnę atsakomybę, nei numatyta direktyvoje 93/13/EEB. Pažymėtina, kad galiojančio NKVVDĮ 13 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad 6 procentų jų metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais baudos dydis apribotas 200 000 EUR „lubomis“. Taigi, elgiantis nuosekliai, reikėtų tokias pat lubas numatyti ir NKVVDĮ 13 straipsnio 2 dalyje arba atsisakyti nuostatos, kad už plačiai paplitusį pažeidimą ar Sąjungos mastu plačiai paplitusį pažeidimą, už kurį buvo paskirta bauda, gali būti skiriama bauda iki 6 procentų jo metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais.

Pagarbiai

Direktorė

Rūta Vainienė